

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Даниела Андонова

НМА „Проф. П. Владигеров“, ИФ, Клавирна катедра

за Дисертационния труд на

СУРИГЕГА

научен ръководител проф. д-р Маргарита Кръстева

на тема:

“Музикалнокултурни основания и интерпретационни особености на китайското клавирно изкуство от четиридесетте години на XX век до днес”

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, професионално направление 8.3. Музикално изкуство

Суригега е докторант от Китай, зачислена към клавирната катедра на НМА „Проф. П. Владигеров“ през 2021 г. с научен ръководител проф. д-р Маргарита Кръстева.

Обект на изследването на настоящия дисертационен труд са произведения на петима известни китайски композитори и пианисти, творили след 40-те години на 20-ти век: Чу Уан-хуа, Сун И-цянь, Хуан Ан-лун, Джан Джао и Джан Шуай.

Предмет на изследването са композиционния стил и художествените особености на техните произведения, изпълнителската проблематика, развитието на клавирното изкуство в Китай, които са анализирани. Трудът е структуриран от увод и пет глави, всяка от тях е посветена на личността и творчеството на посочените композитори. Трудът обхваща няколко аспекта:

исторически, културологичен, музикално-аналитичен, интерпретационно-изследователски.

В увода е направен културноисторически преглед на музикалното развитие на Китай през изследвания период след 40-те години на 20 век.

Първа глава е посветена на композитора Чу Уан-хуа. Периодите и стилът на неговите произведения са разгледани в исторически контекст, като е разкрита и връзката с националния китайски стил. Изследвана е клавирната пиеса „*Цай дяо*” в аспекти на произхода на мелодията от провинция Юннан и нейните характерни особености и промени, спрямо промените в характера и щрихите. Изследвана е и пиесата „*Първите дни от Новата година*” – произведение, написано в един напълно нов стил с интонационните специфики на пентатониката, с една от характерните особености на народните песни от северната част на провинция Шаанси, а именно певческата техника *шуайцян*. Разгледана е и пиесата „*Сяо и барабани по залез*”. Тя е пример, който онагледява пресъздаването на тембрите и техниките от китайската народна инструментална музика. Анализирани са пиесата „*Синдзянско капричио*”, която претворява три ритмични форми, заимствани от китайската народна музика: групи от нарастващ брой шестнадесетини, мелодични групи с равномерна пулсация и групи от синкопи. Изтъкната е и еволюцията на стила на Чу Уан-хуа. Докторантката цитира: „Произведенията от неговите късни години на имат отпечатъка на импресионизма, въпреки че е ревностен почитател на класицизма и романтизма. В Австралия той овладява и съвременните композиторски техники“.

Втора глава представлява обзор на произведенията за пиано на композитора Сун И-цянь. В неговите биографични данни докторантката акцентира на качества му като виртуозен пианист с концертна кариера. Подчертана е неговата зависимост като композитор от конюнктурата на историческите и политическите предпоставки. Обоснована е и ролята на навлезлите в системата на обучение съветски учебни пособия, както и започващия обмен с други страни и Запада. Анализирани са няколко пиеси от Сун И-цянь: „*Танцуващи зрънца*”, „*Пролетен танц*”, както и написаните клавирни акомпанименти за песните „*Посвещение на оттеглилия се чиновник Уей Ба*” и „*Ношувам в отшелническия дом на поета Уан Чан-лин*”.

Трета глава разглежда произведения за пиано на композитора Хуан Ан-лун. Биографията му е включена в изданията „Кой кой е в света“ и в „Китайска енциклопедия“. Изтъкнати са негови много успешни и популярни симфонични и балетни произведения, както и произведения за пиано, за флейта, избирани като задължителни пиеси на международни конкурси. „Хуан Ан-лун изповядва християнството, той композира християнска музика и може да бъде считан за първият композитор, който създава съвременна китайска религиозна музика“. Докторантката изследва композиционните концепции и техники на Хуан Ан-лун и определя стила му като „тонална композиция на базата на теорията на традиционната хармония“.

Едно от значимите клавирни произведения на композитора е „Концерт за пиано № 2 в до минор“, който той създава през 1999 г. Докторантката го определя като „изключително зряло произведение по отношение на композиционните техники“.

Четвърта глава е преглед на произведенията за пиано на композитора Джан Джао. Представени са биографични данни за него, както и са изброени произведения за различни инструменти и жанрове. В последните години той постепенно измества акцента на творчеството си върху композирането на пиеси за пиано. Техният брой е голям и са на високо художествено ниво. Характерен пункт, който докторантката подчертава в произведенията му е „нарушаване на остарелите норми в ритъма и акцент върху жизнеността, енергията и съчетаване с ритъма на модерната музика“. Основната тема в „Далечни звуци“ от Сюита за пиано № 2 е пример за промяна на тактовия размер и промяната в акцентите. В отделни точки са разгледани музикални елементи като организацията на сложния размер, тембровата многопластовост, изграждането на поетичното пространство.

Пета глава представя биографията и произведения за пиано на композитора Джан Шуай. Разгледани са предпоставките за създаване и композиционните характеристики на „Три прелюдии“. Докторантката цитира: „Той избира музикален стил, издигнат през периода на неоромантизма, а именно стил, в който трябва да има съвременни музикални елементи, да използва съвременни композиционни техники като западния хроматичен лад. Композиторът майсторски използва синкопирания ритмичен модел, произведението придобива характеристики едновременно от националната музика и западната музика“.

В заключението на Дисертационния труд докторантката обобщава развитието на клавирното изкуство в Китай към края на 20 век като създаване на нов път, по който има съчетаване на „китайски специфики, основани на традиционната китайска музикална култура, с присъствие на звуковия ефект на някои народни китайски инструменти: на гуджън чрез арпежи и глисандо, на арху чрез мордент и форшлаг“.

Признавам посочените от докторантката приноси на Дисертационния труд:

Дисертационният труд детайлно анализира на български език ладовете, хармонията, мелодията, ритъмът и др. елементи, характеризирайки китайската традиционна музика, което създава основа и дава своя принос за бъдещо изследване на китайската клавирна музика в България.

Дисертационен труд приоритетно изследва и запознава българската аудитория с петима известни композитори, изпълнители на клавирна музика и музикални педагози, живели и творили в периода от началото на 40-те години на 20-ти век до днес, което може да послужи като референтен материал за изследвания в областта.

В настоящия дисертационен труд са отразени взаимовръзките между развитието на композиторското творчество, изпълнителското изкуство, музикалното образование и развитието на обществото, което е изиграло значителна роля върху тяхното творчество и представлява знание за проследяване пътя на развитие на музикалното изкуство в Китай.

В дисертационния труд се анализират нови клавирни произведения от китайски композитори и се предлагат от композиторите оригинални начини на изпълнение, което представлява интерес за българските музиканти. В бъдеще тези произведения могат да обогатят репертоара на българските пианисти.

Дисертационният труд изследва развитието на китайската клавирна музика от 40-те години на миналия век до днес, като това може да предизвика по-осъзнат и по-интензивен културен обмен и сътрудничество между България и Китайската народна република.

Като обобщение на всичко изложено до тук и предвид спазените изисквания на закона, аз считам за приносен Дисертационния труд на Суригега на тема **“Музикалнокултурни основания и интерпретационни особености на китайското клавирно изкуство от четиридесетте години на XX век до днес”** и предлагам на научното жури да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен **„Доктор”**, професионално направление 8.3. Музикално изкуство.

25.09.2024

Проф. д-р Даниела Андонова